

Stanovení režimu pro kontroly, revize a zkoušky a obsluhu nového a provozovaného zařízení stabilních hasicích zařízení (SHZ)

Datum: 7.9.2017

Zpracoval:

SÚIP Ing. Jiří Kottnauer

TIČR Ing. Zdeňka Kaňoková, Ph.D;

Určeno pro:

- GŘ HZS
- revizní a zkušební techniky vyhrazených plynových zařízení
- pracovníky provádějící obsluhu dle § 5 vyhl. č. 21/1979 Sb.
- nebo roční kontroly zařízení dle § 3 vyhl. č. 85/1978 Sb.
- projektanty SHZ, apod.

Úvod:

Stabilní hasicí zařízení (SHZ) se považují za vyhrazená plynová zařízení - *tlakové stanice* - dle § 2 písm. c) včetně f) *zařízení pro rozvod plynu* dle vyhl. č. 21/1979 Sb., kterou se určují vyhrazená plynová zařízení a stanoví některé podmínky k zajištění jejich bezpečnosti, v platném znění. SHZ je ve smyslu § 2 vyhl. č. 21/1979 Sb. vyhrazeným plynovým zařízením již od vydání této vyhlášky, neboť vyhláška v tomto směru žádné výjimky nedefinovala, a to ani ve výkladu. Toto „Stanovení režimu kontrol a revizí SHZ“ pouze upřesňuje a zdůrazňuje některé specifické požadavky před uvedením na trh/do provozu a v provozu SHZ.

Činnosti prováděné na SHZ (vyhrazené plynové zařízení):

1. Před uvedením na trh / do provozu
2. Po uvedení do provozu

Rozhodnutí SÚIP a TIČR:

1. Zkoušky zařízení SHZ se zdrojem hasebního plynu před uvedením na trh / do provozu

- po montáži SHZ provede montážní organizace s oprávněním TIČR (v rozsahu dle vyhl. č. 21/1979 Sb. § 2 písm. c) tlaková stanice a písm. f) zařízení pro rozvod plynu) **tlakovou zkoušku VTL rozvodu hasebního plynu dle**

zpracovaného technologického postupu revizním technikem plynových zařízení (PZ); zkouška bude provedena dle § 3 odst. 8 písm. c) a odst. 9 vyhl. č. 21/1979 Sb. v platném znění a ČSN EN 13480-5 v platném znění za přítomnosti inspektora TIČR. Inspektor TIČR potvrdí kladný výsledek provedené zkoušky razítkem a podpisem na Zápis/Protokol, vyhotovený revizním technikem PZ. Následně vydá kladné odborné a závazné stanovisko TIČR; Revizní technik PZ zpracuje zprávu o výchozí revizi, a kromě toho do technické zprávy „Údaje o měření a zkouškách“ uvede záznam o provedených zkouškách;

- hasiči se neúčastní fyzicky prováděných zkoušek zařízení;
- **po zkouškách nového zařízení SHZ montážní organizace předkládá hasičům:** výsledky zkoušek, výchozí revizi vyhrazeného plynového zařízení, případné revize souvisejícího zařízení (elektrická, tlaková), atesty, prohlášení o shodě použitých výrobků, návrh místního provozního předpisu (viz ČSN 38 6405) apod. **a dále odborné a závazné stanovisko TIČR** po provedení tlakové zkoušky rozvodu hasebního plynu;

2. Zařízení SHZ se zdrojem hasebního plynu po uvedení do provozu

- předepsané zkoušky provozuschopnosti (funkční zkoušky) a kontroly, příp. servis provozovaného zařízení SHZ jsou dle zjištění prováděny v souladu s návodem výrobce a provádí je montážní organizace (výrobce/zástupce výrobce) (s osvědčením vydaným TIČR);
- hasiči se neúčastní fyzicky prováděných zkoušek provozuschopnosti ani kontrol zařízení u provozovatelů SHZ;

KONTROLY ZAŘÍZENÍ dle § 3 vyhl. č. 85/1978 Sb.:

Kontrolou zařízení je posouzení, zda stav provozovaného zařízení odpovídá požadavkům bezpečnosti práce a technických zařízení.

Kontrolou zařízení pověří organizace pracovníka, který prokazatelně ovládá bezpečnostní předpisy pro obsluhu kontrolovaného zařízení, bezpečnostní předpisy související, požární řád a poplachové směrnice a který je zaškolen v obsluze zařízení.

Při kontrole lze např. využít ČSN EN 15004-1 Stabilní hasicí zařízení – Plynová hasicí zařízení – Část 1: Návrh, instalace a údržba, zejména čl. 9.2, apod. Montážní organizace musí poskytnout uživateli program kontroly a údržby daného hasicího zařízení a jeho komponentů (např. viz čl. 9.3.2 a 9.3.3). Pracovník, který je pověřen provedením takovéto kontroly, si nejdříve ujasní její rozsah, a to podle charakteru zařízení s ohledem na platné předpisy. Na závěr kontroly pracovník, který ji provedl,

učiní do provozního deníku záznam s konstatováním, že tato kontrola byla provedena podle § 3 vyhl. č. 85/1978 Sb.

Kontrola se provádí nejméně 1x za rok. Mohou být předepsány kontroly dle technických předpisů anebo dle průvodní dokumentace i častější.

PROVOZNÍ REVIZE ZAŘÍZENÍ dle § 3 a § 7 vyhl. č. 85/1978 Sb.:

Revize - celkové posouzení zařízení, při kterém se prohlídkou, vyzkoušením, popřípadě i měřením zjišťuje provozní bezpečnost a spolehlivost zařízení nebo jeho částí a posoudí se i technická dokumentace a odborná způsobilost obsluhy.

Na zařízeních, která jsou v provozu, jsou organizace povinny zajistit provádění provozních revizí; revize se provádějí mimo jiné v případech stanovených zvláštními předpisy v souladu s pokyny výrobce (dodavatele) zařízení (viz § 7 vyhl. č. 85/1978 Sb.).

Pro provádění revizí je organizace, která zařízení provozuje, povinna vypracovat harmonogram revizí nejméně na tříleté období a upravovat jej podle provozních zkušeností a technického stavu zařízení (viz § 4 (3) vyhl. č. 85/1978 Sb.);

Vzhledem k tomu, že trvalá způsobilost a efektivní funkčnost stabilního hasicího zařízení závisí na vhodných postupech údržby a na pravidelném zkoušení (je-li to možné), lze provozní revizi spojit s těmito postupy. Revizní technik PZ vypracuje před provedením provozní revize technologický postup revize (viz ČSN 38 6405).

K tomuto účelu uvádíme **vzorový technologický postup revize:**

Obecné a technické údaje:

Údaje o předmětu revize

Název organizace

Označení předmětu revize (popis včetně tlakové stanice, specifikace, rozloha, umístění)

Délka plynovodů

Materiál plynovodů (ocel, ocelolitina, ocel-pozink)

Provozní přetlak

Rok montáže

Jméno zástupce provozovatele při revizi

Datum poslední provozní (výchozí) revize

Úkony prováděné při provozní revizi:

Kontrola odstranění závad z předchozí revize

Kontrola upevnění/ukotvení plynovodů vč. stavu objímek (možnost dilatace potrubí)

Kontrola přístupnosti uzávěrů

Kontrola stavu a životnosti ohebných připojení (rozvod/lahev)

(hlavní vliv na životnost mají provozní podmínky a prostředí – teplota, tlak, UV záření – slunce, vibrace – po konzultaci s výrobcem hadic je doporučená životnost hadic 6 let)

Kontrola výkresové dokumentace a přístupnosti dokumentace

Záznamy o kontrole požárně bezpečnostního zařízení

Kontrola odborné způsobilosti obsluhy

Kontrola vedení plynovodů v kolektorech

Kontrola označení plynovodů (směr, tlak, název hasiva)

Kontrola pasivní protikorozní ochrany

Vizuální kontrola stavu plynovodu (korozní napadení, typ vady, měření tloušťky stěny potrubí vč. očíslování měřících míst a označení do provozní dokumentace – do situace

Kontrola prostupů do chráněného objektu

Přesný rozsah prohlídky

Podle stavu plynovodu - zaslepení výstupů a tlaková zkouška plynovodů (např. 1x za 10 let)

Zápis o tlakové zkoušce s náležitostmi a případně další úkony dle provozní potřeby.

V případě plánované zkoušky funkce SHZ je revizní technik PZ přítomen, avšak sám tuto zkoušku neprovádí (není-li zároveň pověřenou osobou k provádění zkoušky SHZ). Je-li to možné, provozovatel naplánuje provedení funkční zkoušky SHZ spolu s provedením provozní revize. Tímto nedojde k duplicitě zkoušky při pravidelném servisu.

LHŮTY PROVOZNÍCH REVIZÍ:

Lhůty provozních revizí SHZ jsou stanoveny v §7 vyhlášky č. 85/1978 Sb. v platném znění.

OBSLUHA ZAŘÍZENÍ dle § 5 vyhl. č. 21/1979 Sb.:

Odborná způsobilost k obsluze a montáži se řídí ustanovením výše uvedeného právního předpisu takto:

Pracovníci pověřeni obsluhou zařízení musí být provozovatelskou organizací seznámeni s předpisy pro obsluhu a se souvisejícími bezpečnostními předpisy, s požárním řádem, poplachovými směrnicemi a musí být zaškoleni v obsluze těchto zařízení. Před pověřením samostatnou obsluhou zařízení musí být provozovatelem přezkoušeni.

Provozovatel je povinen určit obsah seznámení a délku (osnovu) zaškolení s ohledem na charakter a rozsah vykonávané činnosti na daném druhu zařízení a **ověřovat znalosti pracovníků obsluhy revizním technikem**, který má platné osvědčení odborné způsobilosti příslušného druhu a rozsahu **jednou za tři roky**.

Kromě výše uvedeného právního předpisu lze dovodit tuto odbornou způsobilost také v příslušných technických předpisech, např. v ČSN EN 15004-1 čl. 9.4.

Ing. Ondřej Varta, Ph.D.
SÚIP
ředitel odboru BOZP a VTZ

Ing. Oldřich Kuchler
TIČR
ředitel Technické inspekce ČR

Za SÚIP schválil:

Ing. Jiří Macíček
SÚIP
náměstek generálního inspektora